TERMINOLOGY STUDIES. ТЕРМІНОЗНАВСТВО

УДК 712.25-021.414:81'1(062.21)

<https://doi.org/10.31548/philolog2019.03.052>

МОВНЕ ОФОРМЛЕННЯ РЕЄСТРІВ ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ (ЦІННИХ РОСЛИН) ПАРКІВ І СКВЕРІВ ЯК РІЗНОВИДУ ДОВІДКОВИХ ВИДАНЬ

С. В. ХАРЧЕНКО, доктор філологічних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
E-mail: lucynka@ukr.net
<http://orcid.org/0000-0001-9336-1259>

Анотація. Статтю присвячено особливостям мовного оформлення реєстрів зелених насаджень (цінних рослин) парків і скверів як одного із різновидів довідкових видань, а також визначено структуру статті реєстру-довідника зелених насаджень. Підтверджено, що основним призначенням реєстру-довідника зелених насаджень – подати відомості про зелені насадження в зрозумілій читачам-нефахівцям формі, у доступному, науково-популярному стилі викладу, щоб поінформувати і зацікавити широкий загаль читачів. Визначено, що реєстр зелених насаджень як довідкове видання містить упорядкований перелік номенклатур із поясненням їхнього значення та короткими додатковими відомостями про них науково-довідкового і науково-публіцистичного характеру. Змістові особливості реєстру-довідника зумовлюють стилістику викладення ботанічної інформації: потребу наукові дані подати в доступній і цікавій формі, не спрощуючи при цьому науковість, але водночас і не перевантажуючи виклад матеріалу складними для сприйняття даними. Встановлено, що довідкова стаття реєстру-довідника зелених насаджень має свою особливу систему зон: слово-заголовок, міжнародна назва таксона, синонімічні назви таксона, місце зростання рослини, походження, таксономічна належність, загальна біоморфологічна характеристика, природоохоронний статус виду, режим збереження популяцій та заходи з охорони, наукове значення, господарське та комерційне значення. Проаналізовано мовне оформлення таких зон довідкової статті, як слово-заголовок, міжнародна назва таксона, синонімічні назви таксона. Запропоновано в зоні слова-заголовка подавати транслітерацію українськомовних назв зелених насаджень латиницею, а зоні міжнародної назви таксона застосувати фонетичну транскрипцію до латинських назв, подаючи кирилицею в квадратних дужках після латинської назви її вимову. Указано на і такі особливості статей реєстру-довідника зелених насаджень, як чіткість і лаконічність викладу; спрощений синтаксис, застосування скорочень та умовних позначень.

Ключові слова: реєстр-довідник, реєстр зелених насаджень, мовне оформлення, довідкова стаття, довідкове видання, зонна структура довідкової статті.

Актуальність	дослідження.	процесів в сучасній науці та освіті,
Об'єктивні тенденції	інтеграційних	посилення взаємозв'язків та взаємодії

© С. В. Харченко

гуманітарних і природничих знань актуалізували потребу їх всебічного вивчення та оновлення принципів створення реєстру зелених насаджень та його структури, адже в чинних нормативних документах хоча й використовують терміни «реєстр зелених насаджень», «зведений реєстр зелених насаджень», але йдеться переважно про зведені реєстри зелених насаджень з узагальненою інформацією про рослини і реєстри об'єктів благоустрою зеленого господарства [1; 3]. Особливої ваги мають реєстри цінних зелених насаджень, адже цінні рослини належать до природніх пам'яток, які поряд із пам'ятками, створеними руками людини, формують унікальний дух і характер національної культури, а також допомагають відчуті нерозривний, тяглий зв'язок людини з природою, їхній взаємовплив. Законодавче витлумачення поняття «реєстр та зведений реєстр зелених насаджень» – «узагальнення даних про типи, видовий склад, якість та кількість зелених насаджень на території населеного пункту» [Там само] – дає підстави кваліфікувати реєстри як довідкове видання, що «містить короткі відомості наукового чи прикладного характеру, розташовані в порядку, зручному для їх швидкого пошуку, призначене для вибіркового читання» [7, с. 10].

Стан дослідження. Довідкові видання мають свої особливості структурного, функційного, змістового та мовного оформлення, адже їхнє завдання – оптимально швидко надати читачеві стисло довідку, збагатити його якнайповнішою, але водночас стислою і систематизованою інформацією. Довідкова література має низку особливостей не тільки щодо оформлення, конструкції, а й щодо специфіки мови – лексичного складу,

стилістичних особливостей тощо [6, с. 201].

Довідкові видання як один із специфічних видів літератури час від часу стають предметом наукових студій. Зокрема процес редагування довідкових видань досліджували С. Антонова, І. Лисенко, С. Ляшко, К. Серажим, Н. Сікорський, В. Соловійов, М. Тимошик, Н. Черниш, К. Ямчук. Вивченню довідкових видань в Україні в історичному аспекті присвячені розвідки К. Гориславець, Н. Демчук, С. Ляшко, О. Романюк, О. Усатюк, Н. Черниш. Однак, реєстр зелених насаджень як різновид довідкових видань не був об'єктом ґрунтовного вивчення, зокрема поза увагою мовознавців лексичний склад, стилістика, синтаксис тощо цього виду літератури, адже типологія реєстрів зелених насаджень перебуває на етапі становлення.

Застосування новітніх принципів створення реєстру (каталогу) цінних рослин парків і скверів на основі термінологічних стандартів – клас-терний, прескриптивний, культурно-семіотичний, системний, технологічний та принцип гармонізування назв рослин – уможливило узагальнити досвід укладання реєстрів зелених насаджень і створення їх класифікації. Запропоновано розмежовувати такі види реєстрів:

1) реєстр як інформаційна система, створена на основі новітніх інформаційно-комунікаційних технологій і призначена для накопичення, обліку, оброблення і зберігання відомостей про склад, структуру – *електронний автоматизований реєстр зелених насаджень*;

2) *реєстр зелених насаджень* як офіційне видання, що має нормативний характер;

3) *зведений реєстр зелених насаджень* – документ, що його форма

© С. В. Харченко

і зміст чітко визначені в «Інструкції з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України» та «Методичних рекомендаціях щодо обліку зелених насаджень у населених пунктах України»;

4) *реєстр-довідник зелених насаджень* або *реєстр-каталог зелених насаджень*, що його основне призначення – подати відомості про зелені насадження в зрозумілій читачам-нефахівцям формі, у доступному, науково-популярному стилі викладу, щоб поінформувати і зацікавити широкий загал читачів;

5) *реєстр-перелік зелених насаджень* – систематизований перелік наявних зелених насаджень без відомостей про них, створювані на основі різних принципів їхньої побудови, наприклад: за алфавітом, за місцем розташування, за видовим складом, за віком [13].

Мета статті – визначити структуру статті реєстру зелених насаджень як довідкового видання, описати її мовні особливості.

Виклад основного матеріалу. Основне призначення реєстра-довідника зелених насаджень зумовлює його стилістику: він являє собою поєднання науково-довідкового і науково-популярного стилю викладення інформації. Зорієнтованість на вибіркове і «серфінгове» читання та науковість визначають специфічну композицію текстів; чіткість і лаконічність викладу; спрощений синтаксис, застосування скорочень, умовних позначень; формують систему показників.

Водночас за призначенням та особливостями подання матеріалу реєстр зелених насаджень наближує цей вид довідкового видання до енциклопедичного словника-довідника, який витлумачують як «довідкове видання, що містить упорядкований перелік певних понять (слів,

словосполучень), термінів тощо із поясненням їхнього значення та короткими додатковими відомостями про них наукового, науково-публіцистичного або прикладного характеру (наприклад, список фундаментальних джерел інформації, обов'язкових для ознайомлення)» [9, с. 35]. Функції реєстра-довідника зелених насаджень видання подібні до функцій довідково-енциклопедичних видань: акумулювальна й систематизації знань, інформаційно-довідкова, нормативна, регулятивна.

Основним елементом розглядуваного реєстра-довідника, як і будь-якого іншого видання цього типу, є довідкова стаття, що має свою особливу систему зон. Якість довідкової статті визначають на основі таких критеріїв, як відповідність читацькому призначенню, вичерпність поданої інформації, відповідність типовій схемі статей, науковість і доступність змісту.

Зонна структура статті реєстру-довідника зелених насаджень має такий вигляд: слово-заголовок, міжнародна назва таксона, синонімічні назви таксона, місце зростання рослини, походження, таксономічна належність, загальна біоморфологічна характеристика, природоохоронний статус виду, режим збереження популяцій та заходи з охорони, наукове значення, господарське та комерційне значення.

Слово-заголовок. У поданні реєстрових українськомовних слів застосовують уже узвичаєний принцип – в алфавітному порядку.

Українськомовні назви зелених насаджень повинні відповідати облігаторним і факультативним критеріям лінгвістичного описування ботанічної номенклатури [12] та обов'язково чинному правописові [8, § 59, с. 89]. Особливості його побудови, змістового наповнення залежатиме від призначення – кінцевого користувача.

© С. В. Харченко

Однак, лінгвістичне описування назв зелених насаджень у такому реєстрові можна не обмежувати лише застосуванням основних вимог до термінів та номенклатур. На наше глибоке переконання, у всіх словах-назвах, крім односкладових, доцільно позначити наголос.

Назви зелених насаджень (ботанічна номенклатура) мають структурні особливості – кількаслівні утворення, основним компонентом яких є іменник: *дуб Вітовта*, *липа маньчжурська*, *ліщина велика*, *магнолія оголена*, *ялина сиза «Лаурин»*, *ялівець китайський «Експанса Варієгата»*.

Основними джерелами добору ботанічної номенклатури слугують визнані фахівцями наукові джерела, зокрема «Визначник рослин України» (Київ, 1965), «Определитель высших растений Украины» (Київ, 1987), Кобів Ю. «Словник українських наукових і народних назв судинних рослин», а також енциклопедії та тлумачний словник сучасної української літературної мови, реєстри нових сортів рослин, назви яких регулює «Міжнародний кодекс номенклатури для культурних рослин (International Code of Nomenclature for Cultivated Plants)».

У зв'язку з реальними європейськими перспективами України, проблема подання українських назв у міжнародному спілкуванні є нагальною та гострою. Априорі, окремі слова однієї мови «вживляються» в іншу на основі транскрибування (відтворення звуків). Фонетично, граматично вони адаптуються до правил мови-реципієнта. Однак багато слів зберігають свою належність до мови-донора, свій національний колорит, змінюючи тільки графічне зображення. Такими лексемами є передусім національні власні назви (не екзотизми), а поміж ними і назви сортів. Транслітерація – спосіб

передачі назв однієї абеткової системи іншою алфавітною системою, де кожній літері, диграфу, триграфу чи тетраграфу алфавітної системи-джерела відповідає літера, диграф, триграф чи тетраграф, літера з діакритичним знаком або поєднання цих варіантів алфавітної системи, що нею передають назву.

Оскільки українська латиниця – один із способів репрезентування української мови як державної на міжнародній арені, у міжнародному спілкуванні, доцільно подавати і транслітерацію українськомовних назв зелених насаджень латиницею.

На жаль, досі нема устандартованих правил подавання українських назв і текстів латинською графікою, застосовних у всіх сферах міжнародного спілкування. Затверджена таблиця української латинки [4] не відповідає європейській практиці транслітерації, тобто побудована так, що суперечить окремим засадничими принципам. Загальновизнаною є практика, коли транслітерація з однієї графічної системи іншою ґрунтується на таких фундаментальних засадах:

системності (правила складають систему),

точності (за фонемною близькістю транслітераційних знакових пар),

нормативності (складова частина правопису),

зворотності (транслітераційний знак має лише одне кириличне значення),

безпосередності (обслуговується лише українська мова),

традиційності (ураховано світові традиції вживання латинської графіки),

алгоритмізованості (пряма та зворотна транслітерація програмно реалізується).

Правила транслітерування дуже легко запрограмувати й застосовувати

© С. В. Харченко

у будь-яких комп'ютерних програмних засобах, призначених для опрацювання текстів.

Міжнародна назва таксона.

Після слова-заголовка подаємо назву таксона латинською мовою згідно з чинним Міжнародним кодексом ботанічної номенклатури, що його 1994 року схвалив XV Міжнародний ботанічний конгрес. Міжнародну назву таксону в реєстрах-довідниках, особливо коли вони орієнтовані на учні або пересічного громадянина, рекомендуємо застосувати фонетичну транскрипцію до латинських назв, подаючи в квадратних дужках після латинської назви її вимову. Це вможливить українським користувачам долучитися до звукового ладу латинської мови, а тим, хто прагне фахово вивчати ботаніку, краще засвоїти фонетику, вимову, притаманну саме цій мові. Щоб невідповідності користувачі могли правильно читати латинською мовою, у передмові або в додатках варто подати «Основні фонетичні правила латинської мови». Ця порада стосується і таксономічної належності рослини.

Синонімічні назви таксона.

Загальновідомо, що синонімія в термінології не бажана. Однак, у ботанічній номенклатурі широко функціонують різні деривати і лексеми на означення того самого поняття, що зумовлено особливостями історичного розвитку української наукової термінології, з одного боку, а з іншого – діалектною строкатістю та відмінностями сприйняття і концептуалізації світу. З-поміж сукупності назв окремі варіантні форми можуть закріпитися в літературній мові як абсолютні синоніми. Наприклад: *Salix bicolor* Willd. (*Salix phylicifolia* auct., non L.) — верба двоквірна; верба філіколіста, *Taxodium* L.C.M.Richard — болотяний

кипаріс; болотний кипаріс (Пу, Оп), таксодій (Оп), тисоватиця (Вх1, Вх6). Ю. Кобів зазначає: «Якщо пріоритетність певної української видової чи родової назви не є очевидною, то в таких випадках наведено два або й більше її рівноцінних синонімів, як-от: жасмин, ясмин (*Jasminum*)...» [2]. Для розв'язання таких проблем і потрібна співпраця фахівців-дендрологів з мовниками, адже вони [мовники] знають, що не тільки словники термінології і/або номенклатури, наукові і науково-навчальні видання є джерелами інформації про дендроніми, але й інші види лінгвістичних словників, зокрема тлумачний і перекладний [10]. Саме вони є тим додатковим джерелом, яке допоможе встановити пріоритетність у вживанні тієї чи тієї номенклатури. Наприклад, перекладний «Російсько-український словник» підкаже, що перше місце займає назва «жасмин», а друге – «ясмин» як застаріле [5, т. 1, с. 660].

Подаючи синонімічні назви зелених насаджень, крім експліцитних позначок, потрібно використовувати й імпліцитну, виражену через послідовність, черговість у розміщенні варіантів назв – адресат як пріоритетну, бажанішу сприймає саме ту синонімічну назву, що стоїть першою [11, с. 223].

Посилить інформативну складову в такому виді реєстру і **короткий опис дендроніма**, тобто подання його загальної біоморфологічної характеристики. Природоохоронний статус виду, режим збереження популяцій та заходи з охорони, його господарське, історичне, культурологічне, комерційне, наукове тощо значення, місце зростання і походження також можливі змістові складники реєстру.

Усі описи повинні бути витримані в однотипності.

© С. В. Харченко

Для полегшення сприйняття інформації в реєстровій статті пропонуємо застосовувати візуалізацію. Особливості довідкових видань уможливають використання різні способи візуалізації матеріалу: фото, колір, різні типи маркування (зокрема, курсив, грубий шрифт) і рубрикації, а також змінюючи міжрядкові інтервали тощо.

Далі подаємо деякі з можливих зразків опису

Зразок 1.

Абрикос звичайний

Abrykós zvycháinyi

Armeniaca vulgaris Lam.

[арменіака вульгаріс]

Жердєля, Морєля

Таксономічна належність Родина Розові (*Rosaceae*)

Загальна біоморфологічна характеристика Крона абрикоса – округла, пласкувата або трохи витягнутої форми. Діаметр стовбура – 30-60 см. Колір кори на багаторічних гілках і стовбурі варіюється від сіро-бурого до буро-коричневого. Характерними є великі сірі поперечні сочевички. Кора молодих пагонів має червоно-коричнєве або буро-оливкове забарвлення. Коренева система – потужний стрижневий корінь із бічними відгалуженнями. Коренева система перевищує крону в 2 рази. Це варто враховувати під час вибору місця для висаджування.

Природоохоронний статус виду

У стані найменшої загрози.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Потрібно оберігати від шкідників. Шкідники абрикоси: галиця вічкова, казарка, злата чорна, коренегриз звичайний, короїд

зморшкуватий, листокрутка вишнева, міль плодова, плодожерка східна.

Наукове значення Вид абрикоса з еврихорним ареалом.

Господарське та комерційне значення

Дуже цінна порода з групи кісточкових.

Харчова, медоносна та технічна рослина.

Місце зростання Парк «Муромець» (Дружби Народів)

Походження

Середня Азія та Китай

Зразок 2

Каштан Петра Могіли

Kashtán Petrá Mohýly

Гіркокаштан звичайний, або кінський каштан звичайний

Aesculus hippocastanum L.

[ескулос гіпокаштанум]

Каштан дікий, Каштан білий, Горіх кінський, Жолузнїк, Гестїня

Таксономічна належність Родина Сапіндові (*Sapindaceae*)

Загальна біоморфологічна характеристика Обхват стовбура 4,15 м. Висота 15 м. Вік близько 300 років.

Природоохоронний статус Під охороною.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Дерево потребувало лікування, оскільки землю під ним витоптали, у стовбурі утворилося кілька невеликих дупел, а три величезні гілки, кожна вагою понад одну тонну, загрожували розірвати стовбур на кілька частин. Ці гілки зв'язали спеціальним надміцним альпіністським шнуром.

© С. В. Харченко

Оголене коріння каштана присипали привезеним родючим ґрунтом, заплембували дулла. Роботи 2009 року проводить Київський еколого-культурний центр.

Наукове значення -

*Значення (господарське, комерційне, історичне, культурне)
За легендою, його посадив митрополит Петро Могила. Найбільший і найстаріший в Києві каштан.*

Місце зростання вул. Китаївській, буд. 15/8, біля Троїцької церкви, Голосіївський район, м. Київ.

Висновки. Реєстр зелених насаджень як довідкове видання містить упорядкований перелік номенклатур із поясненням їхнього значення та

Список використаних джерел

1. Інструкція з інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України, затверджена наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24.12.2001 № 226 [Електронний ресурс].

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0182-02>

2. Кобів Ю. Словник українських наукових і народних назв судинних рослин. Київ: Наукова думка, 2004. 800 с.

3. Методичні рекомендації щодо обліку зелених насаджень у населених пунктах України, затверджені наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 22.11.2006 № 386 [Електронний ресурс].
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0386667-06?lang=en>

4. Про впорядкування транслітерації українського алфавіту латиницею: Постанова Кабінет Міністрів України від 27 січня 2010 р. № 55 [Електронний

короткими додатковими відомостями про них науково-довідкового і науково-публіцистичного характеру, що зумовлює стилістику викладення ботанічної інформації: потребу наукові дані подати в доступній і цікавій формі, не спрощуючи при цьому науковість, але водночас і не перевантажуючи виклад матеріалу складними для сприйняття даними.

Довідкова стаття реєстру-довідника зелених насаджень має свою особливу систему зон: слово-заголовок, міжнародна назва таксона, синонімічні назви таксона, місце зростання рослини, походження, таксономічна належність, загальна біоморфологічна характеристика, природоохоронний статус виду, режим збереження популяцій та заходи з охорони, наукове значення, господарське та комерційне значення.

ресурс].

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2010-%D0%BF>

5. Російсько-український словник : у 4 т. / І. С. Гнатюк, С. І. Головащук, В. В. Жайворонок та ін. Київ : Знання, 2011-2014.

6. Серажим К. Особливості редагування довідкових видань. Журналістика. Філологія. Медіаосвіта: збірник наукових праць. Полтава, 2014. С. 201–203.

7. Термінологічна робота. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять: ДСТУ 3966:2009. Київ : Держспоживстандарт України, 2009. 37 с.

8. Український правопис. Київ : Наук. думка, 2019. 391 с.

9. Українські енциклопедії: типологія, стиль, функції: монографія / Відп. ред. Я. Яцків; Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. Київ, 2018. 150 с.

10. Харченко С. Інтегрований

© С. В. Харченко

словник дендронімів як засіб уніфікації назв зелених насаджень парків і скверів. Міжнародний філологічний часопис, 2019. № 10 (2). С. 83–93.

11. Харченко С. Синтаксичні норми української літературної мови ХХ – початку ХХІ ст. : монографія; [відп. ред.. К. Г. Городенська]. Київ : Міленіум, 2017. 417 с.

12. Шинкарук В. Д., Харченко С. В. Критерії лінгвістичного описування назв зелених насаджень на основі термінологічних стандартів України. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Філологічні науки / Редкол.: С. М. Ніколаєнко (відп. ред) та ін. К. : Міленіум, 2017. Вип. 272. С. 62–69.

13. Шинкарук В. Д., Харченко С. В. Методичні рекомендації застосування новітніх принципів створення реєстру (каталогу) цінних рослин парків і скверів м. Києва на основі термінологічних стандартів. Київ : Міленіум, 2019. 42 с.

References

1. Instruktisiia z inventaryzatsii zelenykh nasadzen u naselenykh punktakh Ukrainy, zatverdzhena nakazom Derzhavnoho komitetu budivnytstva, arkhitektury ta zhytlovoi polityky Ukrainy vid 24.12.2001 № 226 [Elektronnyi resurs]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0182-02>

2. Kobiv, Yu. (2004). Slovyk ukrainskykh naukovykh i narodnykh nazv sudynnykh roslin [Dictionary of Ukrainian scientific and folk names of vascular plants]. Kyiv: Naukova dumka. 800.

3. Metodychni rekomendatsii shchodo obliku zelenykh nasadzen u naselenykh punktakh Ukrainy, zatverdzheni nakazom Ministerstva budivnytstva, arkhitektury ta zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Ukrainy vid 22.11.2006 № 386 [Elektronnyi resurs].

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0386667-06?lang=en>

4. Pro vporiadkuvannia transliteratsii ukrainskoho alfavitu latynytseiu: Postanova Kabinet Ministriv Ukrainy vid 27 sichnia 2010 r. № 55 [Elektronnyi resurs]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2010-%D0%BF>

5. Rosiisko-ukrainskyi slovnyk: u 4 t. (2011 –2014). [Russian-Ukrainian dictionary: in 4 volumes]/ I. S. Hnatiuk, S. I. Holovashchuk, V. V. Zhaivoronok ta in. Kyiv : Znannia.

6. Serazhym K. (2014). Osoblyvosti redahuvannia dovidkovykh vydan // Zhurnalistyka. Filolohiia. Mediaosvita : zbirnyk naukovykh prats. Poltava. 201–203.

7. Terminolohichna robota. Zasady i pravyla rozroblennia standartiv na terminy ta vyznachennia poniat [Terminological work. Principles and rules for developing standards for terms and definitions]: DSTU 3966:2009. Kyiv: National standart of Ukraine. 37.

8. Ukrainskyi pravopys (2019). Kyiv : Nauk. dumka. 391.

9. Ukrainski entsyklopedii: typolohiia, styl, funktsii: monohrafiia / Vidp. red. Ya. Yatskiv; Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy. Kyiv, 2018. 150.

10. Kharchenko S. (2019). Intehrovanyi slovnyk dendronimiv yak zasib unifikatsii nazv zelenykh nasadzen parkiv i skveriv // Mizhnarodnyi filolohichnyi chasopys, № 10 (2). 83–93.

11. Kharchenko, S. (2017). Syntaksychni normy ukrainskoi literaturnoi movy XX – XXI]: monohrafiia ; [vidp. red. K. H. Horodenska]. Kyiv : Milenium. 417.

12. Shynkaruk, V. D., Kharchenko, S. V. (2017). Kryterii linhvistychnoho opysuvannia nazv zelenykh nasadzen na osnovi terminolohichnykh standartiv Ukrainy [Criteria for linguistic description of green space names based on terminological standards of Ukraine]

© С. В. Харченко

//National Herald of National university of life and environmental sciences of Ukraine. Series: Philological Kyiv: Milenium, Volume, 272. 62–69.

13. Shynkaruk V. D., Kharchenko S. V. (2019). Metodychni rekomendatsii

zastosuvannia novitnikh pryntsypiv stvorennia reiestru (katalohu) tsinnykh roslyn parkiv i skveriv m. Kyieva na osnovi terminolohichnykh standartiv. Kyiv : Milenium. 42.

LINGUISTIC PROCESSING OF GREEN PLANTINGS REGISTERS (VALUABLE PLANTS) OF PARKS AND SQUARES AS A VARIETY OF REFERENCE BOOKS
S. V.Kharchenko

Abstract. *The article deals with the peculiarities of the linguistic processing of green plantings registers (valuable plants) of parks and squares as one of the varieties of reference books, and also defines the structure of the article of green plantings registry-reference book.*

The purpose of the research *is to determine the structure of green plantings register as a reference book and describe its linguistic peculiarities.*

Results of research. *It was confirmed that the main purpose of the green plantings registry-reference book is to provide information on green plantings in an understandable non-specialist format, in an accessible, popular scientific style, to inform and interest the general public. It was determined that the green plantings registry-reference book as reference edition contains an ordered list of nomenclatures with an explanation of their importance and brief additional information about them in scientific-informational and scientific-journalistic style. Substantial features of the registry-reference book determine the stylistics of the presentation of botanical information: the need to submit scientific data in an accessible and interesting form, without simplifying the scientific character, but at the same time without overloading the presentation of material with difficult to perceive data.*

It was established that the reference article of the green plantings registry-reference book has its own special system of zones: word-title, international taxon name, synonymous names of the taxon, place of plant growth, origin, taxonomic identity, general biomorphological characteristics, conservation status of species, status of populations conservation and protection events, scientific, economic and commercial value. The linguistic design of such reference articles zones as the word title, the international taxon name, and synonymous taxon names are analyzed. It is suggested that in the title area one should give transliterated Ukrainian green plantings names and in the area of the international taxon name one should apply phonetic transcription for Latin names, providing Latin names pronunciation in square brackets using Cyrillic alphabet. The author also provides such peculiarities of green plantings registry-reference book as clarity and conciseness of presentation; simplified syntax, applying abbreviations and symbols.

Keywords: *registry-reference book, register of green plantings, language processing, reference article, reference edition, zone structure of reference article.*